

VRI-Smart

En utbildning där du lär dig att förebygga vårdrelaterade infektioner.

Strama Stockholm i samverkan med specialister i vårdhygien från flera regioner i Sverige och det Vinnovafinansierade projektet VRI Proaktiv

Vad är en VRI?

En vårdrelaterad infektion (VRI) är en infektion som har ett orsaks- eller tids samband med vård. Motsatsen är samhällsförvärd infektion.

Socialstyrelsens definition: Infektion som uppkommer hos person under slutenvård eller till följd av åtgärd i form av diagnostik, behandling eller omvårdnad inom övrig vård och omsorg, eller som personal som arbetar inom vård och omsorg ådrar sig till följd av sin yrkesutövning

Vårdrelaterade infektioner förekommer i såväl slutenvård som öppenvård.

Slutenvård

Hälsa- och sjukvård som ges till patient som är intagen vid en vårdinrättning

Öppenvård

Primärvård och specialiserad vård som inte kräver intagning i vårdinrättning

Så många drabbas

Svenska definitioner av VRI

Vårdrelaterade infektioner delas in i tre olika kategorier, beroende på vilket samband som förekommer eller när infektionen gör debut.

Ingrepp eller behandling

Debut under slutenvård

Efter slutenvård

Varifrån kommer smittämnet vid VRI?

Vårdrelaterade infektioner kan vara endogena (orsakas av patientens egna mikroorganismer) eller exogena (orsakas av utifrån kommande mikroorganismer).

Endogena infektioner

Exogena infektioner

Tyst smittspridning

Vanliga smittvägar inom vården

Direkt kontaktsmitta

Indirekt kontaktsmitta

Fekal-oral smitta

Stänk eller droppsmitta

Inhalationssmitta

Smitta från hudflagor

Förebyggande åtgärder mot VRI

Övergripande åtgärder

Viktiga förutsättningar för låg förekomst av vårdrelaterade infektioner är:

- Lokaler anpassade för den vård som bedrivs.
- Tillräckligt med personal som har rätt kompetens.
- Fungerande basala hygienrutiner som bryter smittvägar för kontaktsmitta.
- Att rengöring, desinfektion och sterilisering av utrustning motverkar smittspridning via föremål som används hos flera patienter, t.ex. kirurgiska instrument, endoskop och bäcken.

Patientnära åtgärder

De specifika åtgärderna förebygger framförallt endogena VRI (som är vanligare än exogena):

- Korrekt utförande av varje vårdåtgärd, undersökning och behandling.
- Borttagande av antibiotika, urinkateter, kärlinfart och luftvägstub när dessa inte längre behövs.

Maria, 42

1. Anamnes

Kvinna som under flera månaders tid fått cytostatikabehandling mot bröstcancer. Hon får infusioner på onkologens öppenvårdsavdelning var tredje vecka och har en subkutan venport sedan snart 6 månader tillbaka.

NÄSTA

2. Bedömning

Vad ska man tänka på vid hantering av en subkutan venport?

Huden över insticksstället ska tvättas med tvål och vatten innan porten penetreras.

Nej. Huden ska tvättas med klorhexidinsprit och sedan lufttorka.

Patienten kan gärna sitta upp då man kopplar nålen till porten.

Nej. För att undvika luftemboli bör patienten ligga ner, helst med sänkt huvudända.

Nålen i en venport ska bytas varje dag.

Nej. Nålen byts var tredje till femte dag beroende på användningsområde. Se lokala riktlinjer och/eller Vårdhandboken.

Flera kopplade trevägskranar efter varandra är en fördel ur hygiensynpunkt.

Nej. Ju fler kopplingar desto större risk för infektion.

Inför infusion eller injektion ska injektionsventilen tvättas med klorhexidinsprit.

Ja. Desinfektion av injektionsmembran enligt scrub-the-hub metod rekommenderas.

NÄSTA

3. Beslut

4. Sammanfattning

Maria, 42

1. Anamnes

Kvinna som under flera månaders tid fått cytostatikabehandling mot bröstcancer. Hon får infusioner på onkologens öppenvårdsavdelning var tredje vecka och har en subkutan venport sedan snart 6 månader tillbaka.

NÄSTA

2. Bedömning

- Två dagar efter den senaste dosen cytostatika kommer Maria in till akuten med feber och frossa. Hon har inga andra symtom, förnekar hosta eller urinvägsbesvär och huden över porten ser oretad ut.

NÄSTA

3. Beslut

Vad ska man tänka på vid bedömning av Marias infektion?

En infektion som uppstår efter cytostatikabehandling ska bedömas som vårdrelaterad. ✓

Ja. Infektioner som har orsakssamband med läkemedelsbehandling, t ex cytostatika, är vårdrelaterade.

NÄSTA

4. Sammanfattning

Infektioner som bedöms bero på ett läkemedels effekt på immunförsvaret, t ex vid cytostatikabehandling, liksom infektioner som uppstår vid venös infart, klassas som vårdrelaterade.

Risken för vårdrelaterad bakteriemi är större vid central än vid perifer infart. Basala hygienrutiner vid handhavandet är viktigt, likväl som aseptisk teknik vid byte av förband och nålar. Vid symtom på bakteriemi hos patient med central infart tas blododling både från denna och från en perifer ven inom 15 minuter. Om bakterien växer minst 120 minuter snabbare i odling från CVK-blod än från perifert blod talar det starkt för CVK-infektion.

SPARA FALL

NÄSTA FALL

VRI-SMART

ÖVERSIKT

ÄR DET EN VRI?

FAKTA

10 KORTA

FALLSTUDIER

00

Fel

01

Rätt

av

11

Totalt

VRI-smart.se

Känner du till skillnaden mellan en samhällsförvärd och en vårdrelaterad infektion? Genom att identifiera riskpatienter kan VRI förebyggas. Bli VRI-Smart med fakta, snabbtest och fallstudier i denna webbutbildning.

Framtagen av Strama Stockholm i samverkan med specialister i vårdhygien från flera regioner och det Vinnovafinansierade projektet VRI Proaktiv.